

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Ansgars Eftermæle

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 148. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1817_312_7-txt-shoot-idm1121.pdf (tilgået 12. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Et stort Savn maae vi her, om ikke beklage, saa dog føle, Afsavnet nemlig af Ansgars Skrifter, som bedst vilde sagt os Beskeed om hans Troe og Lærdom, og da man, især i Landene, hvor de fleste Levninger af Middel-Alderen findes, hidtil temmelig skiødesløst har behandlet det historiske Studium, turde maaskee endnu noget deraf engang opdages. Rimberty nævner (Cap 30) tykke Bøger, hvori han havde samlet Alt hvad der syndes ham vigtigt om Gud og om Synden, om Himlen og Helvede, og fortæller sammesteds, at han af *Bibelsprog* havde sammensat en Bøn til hver Psalme, hvori han deels sang Guds Priis, og prisede hans Helliges Lod, deels tugtede sig selv, og beklagede Syndens arme Fanger. 149 Andre Skrifter af ham omtaler Rimberty ikke, og at han umuelig kan have skrevet Villehads Levnet, saaledes som vi nu have det, vil vist enhver føle, som af Rimbertys ærlige Tale har lært at kiende ham., 149 men, indtil Videre maae vi nøies med Rimbertys Underretning, og, naar den ret betænkes, vil vi saa temmelig kunde hjælpe os. At han baade læste og kiendte sin Bibel, det lære vi alt af hans Drømme, men, saavidt vi baade deraf, og af Rimbertys Beretning om hans Andagts-Øvelser, kan slutte, har han ikke været fri for hin Tids almindelige Feil, at beskiæftige sig mest med det gamle Testamente, og over Propheterne være nær ved at glemme Apostlerne. Psalmerne seer man (Cap. 30) var den bibelske Bog han idelig og daglig læste, og, saavist som det er den Deel af det Gamle Testamente en Christen og Præst aldrig noksom kan elske og indprænte sig, saa er det dog vel at mærke, at Psalmerne kun oplade og klare sig under stadigt Giennemskin af Lyset i det Ny Testamente.. Aldeles reen evangelisk tør vi da ikke troe, hans Lærdom har været, og Alt hentyder paa, at Christi Fortjeneste og Kloster-Hellighed stode saaledes for ham, at han vel i Grunden byggede sit Haab paa hiin, men dog tillige ængstelig eftertragede denne, 150 som han altsaa dog maa have tillagt nogen særdeles Vigtighed. Hermed hænger det sammen, at han upaatvivlelig har lagt for megen Vægt paa Sabbatens Helligholdelse og den øvrige udvortes Gudsdyrkelse, hvilket og synes klart af den Straffe-Prædiken han holdt i Frisland. Rimberty fortæller nemlig, (Cap 31) at han der i en Prædiken, dog iblandt Andet, strængelig forbød Folket at trælle for Verden (opus servile) om Søndagen, og endskiøndt det ei er andet end hvad de fleste Præster, baade før og siden har gjort, er det derfor ikke mere bibelsk. For Verden maa en Christen *aldrig* trælle, han skal gjøre alt sit Arbeide af Kiærlighed for Guds Skyld, og da er ingen Dag dertil for hellig. At det kan være meget viselig betænkt, og for de Fleste nødvendigt, om Søndagen at afbryde sine sædvanlige Arbeider, er en ganske anden Sag, thi nyttigt og opbyggeligt kan meget være, som ei befales i det Nye Testamente, men kun *hvad* der befales, maa Præsten *byde*.. At han fremdeles foer vild om en Skiærsild, see vi af hans første store Drøm, og at hans Ærbødighed for Helgene og deres Levninger, overskreed den rette Grændse, kan vel ikke nægtes. Derimod finde vi ikke mindste Tegn til, at han erkjendte eller anpriiste nogen anden Christendoms-Kilde end Skriften, forkyndte nogen anden Herre eller Synds-Udsletter end Christus, antog 151 nogen anden christelig Dyd end den Christus virkede i sine Troende, end sige at han skulde anført nogen til enten at *paakalde* Helgene eller knæle for Billeder. Beklage maae vi, at han ikke, i alle Maader og *udelukkende*, holdt fast ved Ordet, men saasnart vi betragte ham i sin Tidsalder, da maae vi, i Forhold, kalde hans Lærdom synderlig reen, og Danske maae vel prise Herren for, at Ordet kom til dem, endnu i den yderste Time, da det af Enkelte forkyndtes uden *Grund-Vildfarelser*, at de, selv efter Bonifacius, fik en Apostel, der ikke gav dem Pavedom for Christendom! Yderst mærkelig er i denne Henseende ogsaa Formaningen, hvormed han udskikkede Prædikanter til Hedningerne, thi han forbød dem al Tragten efter timeligt Gods, bad dem nøies med Klæde og Føde, og heller, som Apostelen, arbeide med deres egne Hænder, end begiære noget af Folket; thi det viser, *hvad* han kaldte Binding for Kirken, og at det var, ei Tiende-Tagere, men Sjæle-Sørgere han stræbte at optugte. At denne Formaning just ihukommes ved Rimbertys Sendelse, med de Ord: *ipsi, sicut et cæteris*, denunciavit, synes mig, for Resten, at tale stærkt for *Rimberternes Eenhed*.. Om en saadan Mand kan vi vel vide, at han vilde have 152 Christendom udbredt, kun ved Ordets Kraft, et helligt Levnet, og den Høiestes Velsignelse, og vi have ikke mindste Grund til at drage Rimbertys Vidnesbyrd i Tvivl, at han var selv paa det Herligste udrustet og begavet til at tale Sandheds Ord med Fynd og Salvelse. Dog, vi vil høre Rimberty selv, som herom, ganske deilig, udlader sig paa følgende Maade.